

VRIJWILLIGERSORGANISATIE BUS
BURGERKRACHT UIT SAMENWERKING
CONTACTADRES via E-mail: info@debus.nl
INFORMATIE OVER BUS: www.debus.nl

Geen nieuwe ontheffing leerplicht op levensbeschouwelijke grond

De recente uitspraak van de Hoge Raad over vrijstelling van de leerplicht op levensbeschouwelijke gronden, heeft gemeenten in beweging gebracht. In het oordeel staat dat ouders alleen nog vrijstelling kunnen krijgen als er geen openbare school in de buurt is. Vijf gemeenten zijn direct in actie gekomen en wijzen voorlopig alle nieuwe verzoeken af. Den Haag gaat daarbij nog een stap verder en verplicht alle 102 kinderen die om deze reden thuisonderwijs krijgen, na de zomervakantie naar school te komen.

Kinderen zijn in Nederland vanaf 5 jaar leerplichtig. Onder de leerplichtwet moeten ouders of verzorgers hun kind inschrijven op een school, zodat het kind zich gegarandeerd weet van onderwijs en zich samen met andere kinderen kan ontwikkelen. Toch sturen niet alle ouders hun kinderen naar school vanwege een andere levens- of geloofsovertuiging.

Geloofsovertuiging

In de zaak waar de Hoge Raad op 21 april jl. uitspraak in deed, ging het om een ouderpaar dat op grond van hun geloofsovertuiging, de Tasawwuf (Soeffisme), een beroep had gedaan op de leerplichtvrijstelling van hun dochter. Zij hadden bezwaren tegen de richting van het onderwijs op alle scholen die binnen een redelijke afstand van de woning van het gezin liggen. De Hoge Raad ging hier niet in mee wat betreft de openbare scholen in de buurt, want 'openbaar onderwijs heeft een neutraal karakter en is er in de basis voor alle kinderen'.

Regels fors aangescherpt

Naar aanleiding van deze zaak verduidelijkt en verscherpt de Hoge Raad de algemene regels voor de leerplichtvrijstelling. Als gevolg van deze uitspraak zal de leerplichtvrijstelling in de toekomst alleen nog in uitzonderlijke gevallen worden toegekend, en alleen als er geen openbare basisschool in de buurt is waar het kind naar toe kan. Voor een openbare basisschool geldt dan een maximale afstand van 6 km, voor een middelbare school 20 km. Ouders die hun kinderen nu thuishouden op grond van religieuze of levensbeschouwelijke bezwaren maar wel een openbare school in de buurt hebben, kunnen door deze uitspraak verplicht worden om hun kind alsnog in te schrijven op een school. Gebeurt dit niet dan mag 'de overheid hierin actief handhavend optreden, zo nodig langs strafrechtelijke weg', aldus het oordeel van de Hoge Raad.

Geen thuisonderwijs meer in Den Haag

Gemeente Den Haag heeft direct gereageerd en bepaalt nu dat de ruim 100 kinderen die nu thuisonderwijs krijgen vanwege de levensbeschouwing van hun ouders, na de zomervakantie naar een reguliere school moeten. Onderwijswethouder van VVD heeft aan de NOS laten weten dat hij hun vrijstellingen van de leerplicht schrapt. In 5 jaar tijd is het aantal leerlingen met een vrijstelling verviervoudigd, aldus de wethouder. Ook bestaat het vermoeden dat een deel van de 102 Haagse kinderen waar het om gaat, zelfs geen thuisonderwijs volgen. Te controleren is dat echter niet, want er bestaat geen toezicht op thuisonderwijs. In Den Haag woont niemand ver van een openbare school, zo stelt de gemeente. 'Daarom gaan we nu voor iedereen een geschikte school zien te vinden.'

De Nederlandse Vereniging voor Thuisonderwijs is het niet eens met het besluit van gemeente Den Haag om alle kinderen die nu thuisonderwijs krijgen verplicht naar school te sturen na de zomervakantie. De vereniging is van mening dat wethouders geen bevoegdheid hebben om hier zelfstandig over te beslissen.

Groningen verstrekt niet langer vrijstellingen

In gemeente Groningen kunnen kinderen niet langer meer zomaar thuisonderwijs krijgen om levensbeschouwelijke redenen. Ook hier valt het besluit na de recente uitspraak van de Hoge Raad. D66-raadslid trok in de Groningse gemeenteraad aan de bel. Zij maakt zich zorgen of de gemeente wel goed zicht heeft op deze kinderen en of ze wel echt thuisonderwijs krijgen. Kinderen hebben volgens haar recht op onderwijs, maar ook op deelname aan het onderwijs in klasverband en op het aanleren van sociale vaardigheden, die ze thuis niet altijd meekrijgen.

Volgens wethouder van Onderwijs (PRO) zullen nieuwe aanvragen daarom niet meer worden geaccepteerd. Het is nog onduidelijk wat het betekent voor de 24 gezinnen met in totaal 33 kinderen, die momenteel al zo'n vrijstelling hebben. In tegenstelling tot den Haag stuurt Bloemhoff deze kinderen niet direct naar school na de zomervakantie. Groningen kiest hier voor een voorzichtigere route en wacht op landelijke kaders.

Volledig afschaffen

Naast Den Haag en Groningen wijzen Amersfoort, Utrecht en Rotterdam voorlopig alle nieuwe verzoeken af. Naar verwachting zullen andere gemeenten snel hun voorbeeld volgen. Staatssecretaris Judith Tielen van Onderwijs (VVD) wil de levensbeschouwelijke vrijstelling van de leerplicht het liefst helemaal afschaffen, liet ze onlangs nog weten. Ze verwacht voor de zomer een brief aan de Kamer te sturen, maar vindt het lastig te zeggen wanneer er een besluit valt, want dit vraagt om een wetswijziging en moet daarom eerst langs het parlement. Naast volledige afschaffing komt Tielen ook met een tweede scenario, waarbij thuisonderwijs als formele sector wordt behandeld zodat er toezicht op kan komen. Maar ook hiervoor is een wetswijziging nodig.

■ De vrijwilligersorganisatie Burgerkracht Uit Samenwerking (BUS) merkt op:

Het is vooral belangrijk dat kinderen naar het regulier onderwijs gaan. Persoonlijk daar aanwezig zijn en ervaren wat groepservaring betekent en welke meerwaarde groepservaring heeft.

Ook is het een goede zaak dat kinderen naar school gaan omdat zij dan gelijktijdig horen en leren wat hun medeleerlingen aan lesstof voorgelegd krijgen en hoe zij zich daarin ontwikkelen.

Hier kan zeker een stimulerings-effect van uit gaan.

Maar de keerzijde van de medaille is, dat niet overal in het land het onderwijs wat wordt gegeven voldoet aan alle voorwaarden en regels. Te grote klassen, te weinig docenten en grote verschillen in niveaus van leerlingen waar onvoldoende zorg en aandacht aan kan worden gegeven.

Misschien zijn dat wel de beweegredenen van veel ouders geweest om hun kind buiten scholen onderwijs te laten genieten. Misschien waren deze ouders wel overtuigd van hun gelijk en hebben hun kinderen wel het onderwijs en aandacht gekregen die zo noodzakelijk was op de leeftijden die zij hebben doorlopen.

Er zal vooral heel veel verbeterd moeten worden in het basisonderwijs zodat we straks kinderen in de maatschappij krijgen die de Nederlandse taal volledig machtig zijn en kunnen rekenen en kennis hebben van de maatschappelijke vraagstukken, historie en geschiedenis van ons land.

Te beginnen bij Pabo-opleidingen, zodat Nederland verzekerd kan zijn dat die leerkrachten die de Pabo met succes hebben doorlopen ook gekwalificeerde leerkrachten zijn met kennis van zaken en in staat om kinderen noodzakelijke basiskennis bij te brengen op een deskundige verantwoorde wijze. Dan gaan we de goede kant op, menen wij.

Kunnen wij u ergens mee van dienst zijn b.v.:

Over de inhoud van het bericht of andere zaken op het terrein van informatie verstrekken, het geven van adviezen of hulpverlening bij opstellen van brieven, bemiddeling of begeleiding op terreinen van:

Uitkeringen, regelingen, voorzieningen, werk en inkomen, wonen, zorg, ouderenbelangen, armoede, schulden etc., dan bieden dat bieden wij u **geheel kosteloos** aan.

Wij als belangenorganisatie hebben meer als 25 jaar ervaring in de sociaal maatschappelijke dienstverlening.

Mail uw vragen, verzoeken naar: info@debus.nl. Wij dragen zorg voor een reactie mail binnen 24 uur.

Om meer over ons te willen weten verwijzen wij u graag onze website: www.debus.nl

Opgemaakt en gepubliceerd: Dinsdag 09 juni 2026

Bronvermelding: Gemeente.Nu / BUS

Uitgegeven door: Vrijwilligersorganisatie Burgerkracht Uit Samenwerking (BUS)